

Diagnostika včasných stádií karcinomu mléčné žlázy ve FN Brno z období září 2002 – prosinec 2006.

Dvořák K.¹, Marečková R.¹, Kuzárová M.¹, Pačovský Z.², Jandáková R.³, Neumanová R.¹

1) Radiologická klinika FN Brno Bohunice, mammodiagnostické pracoviště Obilní trh

2) Chirurgické oddělení GPK FN Brno Bohunice, Obilní trh

3) Oddělení patologie FN Brno Bohunice, Obilní trh

4) Oddělení radiační onkologie FN Brno Bohunice, Obilní trh

Předkládáme soubor 39 550 žen vyšetřených mammograficky z období září 2002 – prosinec 2006. V souboru bylo prokázáno 514 karcinomů mléčné žlázy, z tohoto počtu bylo 72 karcinomů in situ (14%). Počty prokázaných včasných stádií karcinomu mléčné žlázy v roce 2002 představovaly 26,1%, v roce 2003 36,9%, v roce 2004 43,7%, v roce 2005 46,1% a v roce 2006 48,1%.

I. Základní charakteristika souboru

1. Počty jednotlivých vyšetřovacích modalit, punkcí (core biopsií) jsou uvedeny v Tab. 1.

2. Věková analýza souboru

Ve skupině žen ve věkové kategorii do 45 let věku bylo vyšetřeno 28,4%, ve screeningové skupině žen bylo vyšetřeno 47,7% žen a ve věkové skupině žen starších 70 let bylo vyšetřeno 23,9% žen. Detailní analýza je uvedena v Tab. 2.

3. Výsledky provedených core biopsií u žen souboru jsou uvedeny v Tab. 3.

RADIOLOGICKÁ A KLINICKÁ DIAGNOSTIKA NÁDORŮ PRSU

ŽENY <45 LET		ŽENY > 45 LET a < 70 let		ŽENY >70 LET		Σ
Mammografie	11 690	Mammografie	18 480	Mammografie	9 451	39 550
Sonografie	5 338	Sonografie	2 265	Sonografie	351	7 792
Biopsie	412	Biopsie	501	Biopsie	189	1 102
Dopl. MG	0	Dopl. MG	0	Dopl. MG	0	0
Klinické vyšetření	355	Klinické vyšetření	32	Klinické vyšetření	62	449
N C 50	97	N C50	264	N C50	153	514
RECALL RATE	44,8	RECALL RATE	8,12	RECALL RATE	7,63	20
Σ	17 795	Σ	21 278	Σ	10 053	49 427

Tab. 1.

VĚK	N	%	VĚK	N	%	VĚK	N	%
20-24	48	0,4	45-49	4428	23,9	70-74	4974	52,7
25-29	55	0,5	50-54	4269	23,1	75-79	2869	30,3
30-34	213	1,8	55-59	4437	24	80-84	1172	12,5
35-39	925	7,9	60-64	3184	17,2	85-89	385	4
40-44	10 449	89,4	65-69	2162	11,8	90-94	51	0,5
Σ	11690	100	Σ	18480	100	Σ	9451	100

Tab. 2.

ŽENY <45 LET			ŽENY > 45 a < 70 LET			ŽENY >70 LET			Σ
BENIGNÍ	N	%	BENIGNÍ	N	%	BENIGNÍ	N	%	
FA	91	22,1	FA	81	16,3	FA	2	1,1	174
ADH	101	24,5	ADH	89	17,9	ADH	21	11,1	211
ALH	45	10,9	ALH	61	12,2	ALH	4	2,1	110
PAPILOM	17	4,1	PAPILOM	3	0,5	PAPILOM	1	0,5	21
FIBROZA	61	14,8	FIBROZA	3	0,3	FIBROZA	8	4,3	72
C 50	97	23,6	C 50	264	52,8	C 50	153	80,9	514
Σ	412	100	Σ	501	100	Σ	189	100	1102

Tab. 3.

VĚK	HISTOLOGICKÝ TYP KARCINOMU N = 514							
	DUKTÁL	KOMEDO	LOBULÁR	APOKRINNÍ	A MEDUL	SMÍŠENÝ	TIS	%
20-29	1	1	0	0	1	0	3	1,2
30-34	3	4	0	0	1	3	5	3,1
35-39	12	6	1	1	1	3	5	5,7
40-44	19	14	1	1	2	2	7	8,9
45-69	159	25	12	3	6	21	38	51,4
70-74	22	3	12	0	0	2	10	9,5
75-79	16	3	22	0	1	1	3	8,9
80-84	15	7	8	0	0	2	1	3,3
85-94	12	11	2	0	0	0	0	4,9
Σ	259	74	58	5	12	34	72	100

Tab. 4.

Vysvětlivky použitých zkratk v Tab. 4:

duktál = invazivní duktální karcinom,

obulár = invazivní lobulární karcinom,

smíšený = duktální + lobulární invazivní karcinom,

komedo = komedonová varianta invazivního duktálního karcinomu, *l*

amedul = atypický medulární karcinom,

TIS = karcinom in situ

II. Výsledky

1. Lokalizace karcinomů mléčné žlázy dle WHO

Centrálně bylo prokázáno 81 (15,8%), v mediálním horním 16 (3,1%), v mediálním dolním 8 (1,6%), na rozhraní horních kvadrantů 21 (4,1%), na rozhraní mediálních kvadrantů 7 (1,3%), v zevním horním kvadrantu 338 (65,8%), v dolním zevním kvadrantu 31 (6%) a na rozhraní dolních kvadrantů 12 (2,3%) z 514 prokázaných karcinomů mléčné žlázy.

2. Histologické typy prokázaných karcinomů mléčné žlázy jsou uvedeny v Tab. 4.

Invazivní duktální karcinom mléčné žlázy byl průkazný 50,3%, komedonový karcinom ve 14,5%, invazivní lobulární karcinom v 11,4%, apokrinální karcinom v 0,9%, atypický medulární karcinom ve 2,3%, smíšený karcinom v 6,6%. Karcinom in situ byl prokázán ve 14%.

3. Velikost karcinomů mléčné žlázy

podle jednotlivých věkových skupin uvádí Tab. 5. Ve skupině velikosti karcinomů od 4-9 mm bylo prokázáno 8%, ve skupině 10-14 mm 17%, ve skupině 15-19 mm 27,6%, ve skupině 20-24 mm 30,5% a ve skupině karcinomů 25 mm 16,9%.

3. Grade

Grade 1 byl zaznamenán v 17,1%, Grade 2 ve 39,9% a Grade 3 ve 43% prokázaných karcinomů.

4. Steroidní status

Oba pozitivní steroidní receptory byly stanoveny u 201 (39,1%) karcinomů, pozitivní estrogenový receptor u 162 (31,5%) karcinomů, pozitivní progesteronový receptor u 36 (7%) karcinomů. Oba negativní steroidní receptory byly stanoveny u 115 (22,4%) karcinomů mléčné žlázy.

5. Staging

Staging karcinomů mléčné žlázy podle věkových skupin a počtu prokázaných karcinomů je uveden v Tab. 5.

6. Stratifikovaná analýza přežití je uvedena v Graf 1:

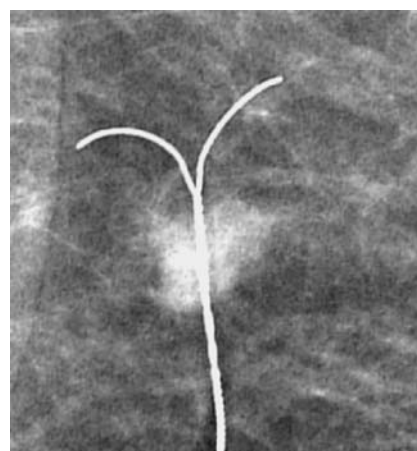
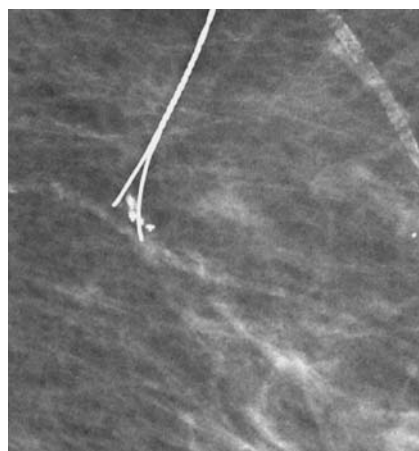
RADIOLOGICKÁ A KLINICKÁ DIAGNOSTIKA NÁDORŮ PRSU

VELIKOSTI KARCINOMŮ DLE VĚKOVÝCH SKUPIN						
VĚK	4-9 mm	10 - 14 mm	15 - 19 mm	20-24 mm	25 + mm	Σ
	N	N	N	N	N	
20-24	0	1	1	0	0	2
25-29	1	1	1	1	0	4
30-34	2	3	7	3	1	16
35-39	4	11	10	2	2	29
40-44	7	13	10	10	6	46
45-49	8	12	14	12	1	47
50-54	7	10	15	15	3	50
55-59	6	14	18	22	12	72
60-64	3	7	13	18	2	43
65-69	2	8	17	20	5	52
70-74	1	4	15	12	17	49
75-79	0	3	15	16	12	46
80-84	0	0	2	16	15	33
85-89	0	0	3	8	6	17
90-94	0	0	1	2	5	8
Σ	41	87	142	157	87	514

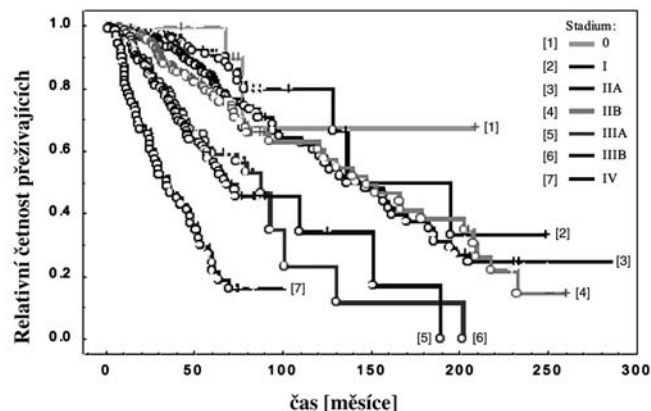
Tab. 5.

STAGING					
VĚK	<45	45-69	>70	Σ	%
TIS	20	38	14	72	14
T1a N0	21	31	12	64	12,4
T1b N0	25	16	11	52	10,1
T1b N1	17	18	24	59	11,5
T1c N0	4	36	13	53	10,4
T1c N1	3	22	16	41	8
T2a N0	2	56	26	84	16,3
T2a N1	4	45	26	75	14,6
T4	1	2	11	14	2,7
Σ	97	264	153	514	100

Tab. 6.

Ukázka stereolokalizace nehmavných karcinomů (oba non komedo DCIS)

Graf 1.

Stratifikovaná analýza přežití (OS) souboru 3 492 pacientek s karcinomem mléčné žlázy

III. Závěr

Počet prokázaných včasných stádií karcinomu mléčné žlázy na našem pracovišti má kontinuálně zvyšující se tendenci, tedy současně se zvyšuje počet OS (přežití) pacientek (vide Graf 1). Na druhé straně počty pokročilých stádií karcinomu, typické pro ženy s pozdním mammografickým prvovýšetřením, ve všech věkových skupinách jsou výzvou k oslovení pacientek všech věkových kategorií. Podle našeho názoru by se jednalo o nejschůdnější cestu k naplnění cíle = dále zvyšovat počty včasných stádií karcinomu mléčné žlázy.